

Savonlinnan Kylät ry

TOIMINTAKERTOMUS 2020

YLEISTÄ

Savonlinnan kylät ry on Savonlinnan alueella toimivien kyläyhdistysten ja kyläyhdistysten tehtäviä hoitavien muiden yhdistysten yhteisjärjestö, joka organisoii kyläyhdistysten välistä yhteistyötä, toteuttaa kylätoimintaa edistävää tiedotus- ja koulutustoimintaa sekä toimii kylä- ja asukasyhdistysten edunvalvontajärjestönä.

Savonlinnan kylät ry on aloittanut toimintansa aluksi vuonna 2010 kyläyhdistysten epävirallisena yhteistyöelimenä ja rekisteröitynä yhdistyksenä vuonna 2014.

Parin hiljaisemman vuoden jälkeen Savonlinnan kylät ry aktivoitui toimintaan vuonna 2018. Yhdistys on kertomusvuoden aikana toiminut lähidemokratian toteuttamisen osalta Savonlinnan kaupungin kumppanina sekä ajanut erittäin väkevästi kyläläisten ja kylätoiminnan käytössä olevien kiinteistöjen avustamista Savonlinnan kaupungin suuntaan.

Kesäkuun 2019 alussa alkanut Kyliltä kylille hanke toi tullessaan olemassa oleville reitistöille opasteet ja viitoitukset vuoden 2020 aikana.

Toimintavuotta on sävyttänyt vahvasti koronavirusepidemia, joka on pitänyt ottaa huomioon toimintoja suunniteltaessa ja toteuttaessa.

HALLINTO

Kertomusvuoden aikana on pidetty kaksitoista (12) hallituksen kokousta, joissa on käsitelty 133 asiakohtaa.

Hallituksen kokouksista neljä (4) pidettiin etänä sähköpostikokouksina (3,4,7 ja 9), sekä kaksi (2) Teams- yhteyden välityksellä (10,11), muut kokoukset pidettiin lähes normaalisti, huolehtien turvaohjeista koronaepidemian takia.

Yhdistyksen kevät- ja syyskokous pidettiin 21.9. 2020 Savonrannalla, Kokkolahden kodalla. Kokouksissa noudatettiin valtioneuvoston ohjetta, jossa yleisten kokousten sääntömääräisiä järjestämisajoissa voitiin joustaa koronan vuoksi.

Yhdistyksen hallitukseen vuonna 2020 ovat kuuluneet:

Jukka Nokelainen, puheenjohtaja, Saku Sallinen varapuheenjohtaja sekä jäseninä Matti Järvisalo Terho Kaskinen, Anne Käyhkö, Katja Remes, Tapani Lipsanen, Jyrki Huttunen ja Jesse Härkönen. Sihteerinä on toiminut Jaana Luostarinen ja apulaissihteerinä Kimmo Käärmelahti.

Toiminnantarkastajina ovat toimineet Markku Nousiainen ja Ulla Lindell.

Matti Järvisalo on toiminut Savonlinnan vapaa-ajanasukkaiden yhdyshenkilönä.

JÄSENET

Yhdistyksessä on kertomusvuonna ollut 13 yhdistysjäsentä, jotka ovat:

Moinsalmentien alueen kyläyhdistys ry, Särkilahden Maa- ja Kotitalousseura ry, Varparannan alueen kyläyhdistys ry, Kievarikierros Latu- ja Retkeily-yhdistys ry, Savonlinnan kaupunkikeskustan asukasyhdistys ry, Laitaatsillan kyläyhdistys ry, Yläkuona-Luotojärvi kyläyhdistys ry, Rönkönvaara-Lapinlahti Kyläyhdistys ry, Kerimäki-seura ry, Sääminki- Seura ry, Tuohisaaren kyläyhdistys ry, Art Up Kulttuuriyhdistys ry/ Tuunaansaaren Luola Oy ja Oravin seudun kyläyhdistys ry.

Savonlinnan kylät ry on jäsenenä Järvi-Suomen kylät ry:ssa ja Savonlinnan seudun Kolomonen ry:ssa.

TALOUS

Savonlinnan kylät ry:n taloudellinen toimintavuosi koostui pääsääntöisesti hanketoiminnasta. Tilikauden ylijäämä on 3.741,31 € ja tase 61.998,68 €, joka johtuu Savonlinnan kaupungin myöntämistä hankelainoista, jota on yhteensä 29000 €, joka maksetaan takaisin hallituksen päättämän hankelainojen takaisinmaksusuunnitelman mukaisesti.

Taloudenhoitajan ja kirjanpidon tehtävistä on vastannut Savonlinnan Seudun Kolomonen ry.

TIEDOTUS

Kotisivuilla www.savonlinnankylat.fi -sivustolla tiedotettiin kylä- ja kaupunginosayhdistyksille sekä kylien kiinteistöjä omistaville tahoille ajankohtaisista aiheista.

Savonlinnan kylät ry on myös sosiaalisessa mediassa yhdistyksenä sekä hankkeiden omien fb-sivuston kautta.

Paikallislehdissä on ollut juttuja Savonlinnan kylät ry:n hanketuotoksista.

Merkittävä tiedotuskanava on myös Savonlinnan Seudun Kolomonen ry:n tuottama kuukausijulkaisu, joka lähetetään noin 2200 osoitteeseen.

HANKKEET

Hanke jatkaa hyvin alkanutta Kumppanuuskaupunki Lähidemokratia lähteellä -hanketta ja toimii edelleen vahvasti yhteistyössä Savonlinnan kaupungin kanssa, heidän toteuttaessaan Kumppanuuspöytä - mallia kuntalaisten keskuudessa. Hankkeen päämääränä on varmistaa Kumppanuuspöytä lähidemokratia mallin osallisuustavoitteiden toteutuminen kuntalaisten, yhdistysten, yritysten ja muiden yhteisöjen osalta.

Hankeen rahoitus tulee 50% Asukasloikka Savonlinna seuraava askel ja 50% Piällysmies ry Leader rahoituksesta. Hankkeiden omarahoitusosuudesta vastaa Savonlinnan kaupunki.

Hankkeen kehittämistarpeen oli saada kuntalaiset osallistumaan oman alueen kehittämiseen.

Kuntalaisia kohdatessa ja heiltä ideoita kysellessä aina löytyi parannettavaa. Liikenneyhteydet, liikuntapaikat, harrastusmahdollisuudet, tapahtumat, leikkipuistot, koirapuistot ja uimarannat

puhuttivat eniten keskusteluissa. Näitä asioita on kirjattu ylös ja toimitettu kaupungille tiedoksi ja toiveissa myös toimeenpantaviksi. Uusia toimintamalleja on ollut hankkeen PoP up -piste Järjestöotalo Kolomosella ja ideoiden keruu katiska mukana tapahtumissa. Lisäksi hankkeelle perustettujen kotisivujen kautta on voinut kirjata kumppanuuspöytiin toimenpide-ehdotuksia. Eniten toiveita on esitetty kuitenkin suoran kontaktin ja keskustelun kautta. Hanke on kirjannut toimiaikanaan 292 kuntalaispalautetta/ toimenpide-esitystä.

Hanke on kohdannut tilaisuuksissa 3265 kuntalaista hankkeen aikana.

Hanke on yhdessä kumppanuspöytien puheenjohtajien kanssa ollut tukemassa lähidemokratia-rahalla yhteensä kahtatoista (12) kuntalaisilta tullutta aloitetta oman seudun viihtyvyyden parantamiseksi.

Elävä kylä Ossoo ja Osallistaa -, sekä Elävä kylä Oletko kartalla -kiertueet, yhteistyössä muiden alueen kyliä koskevien hankkeiden kanssa on toiminut tiedon välittäjinä monipuolisesti kylien asukkaille.

Hankkeeseen vaikutti maaliskuussa 2020 asetetut rajoitteet ja ohjeistukset koskien koronaa.

Kuntalaisten tapaamisia ja sovittuja koulutuksia jouduttiin perumaan suurelta osin maaliskuun ja heinäkuun välistä. Osa tapahtumista siirrettiin myöhäisempään ajankohtaan ja osa peruuntui kokonaan kuten Osallisuusvalmennus.

Reitit

Kyliltä kylille hankkeen toimenpiteet vuoden 2020 ensimmäisten kuukausien aikana keskittyivät heikon talven lumitilanteen vuoksi aikataulutuksiin suunnitteluun. Talvireittien laadullisen tiedon empiirinen keruu jäi erittäin niukaksi. Koska hiihtoreiteille tallennusvälineiksi aiottujen Action-kameran ja urheilukellon hankinnat eivät enää olleet relevantteja, rakennettiin tietokoneella mallinnettuja reittien korkeuskäyräsimulointeja yhteistyössä Otso Metsäpalveluiden Asmo Hyvärisen kanssa. Tästä luovuttiin myöhemmin ja

Investointihanke Kyliltä kylille sai myönteisen päätöksen 25.3., jonka jälkeen kevään toimintaa hallitsi opastesuunnittelu eri yhteistyötahojen kanssa.

Pandemia-ajan korostaessa lähiluontomatkailua, myös kiinnostus Savonlinnan seudun luontomatkailukohteisiin on kohosi. Reittien esiin tuonti ja opasteiden tarve niille nousi suuresti esille. Asiantuntija-avun antaminen ja yhteistyö Savonlinnan Seudun Matkailu Oy:n sekä Savonlinna Live – hankkeen toimijoiden kesken poiki erinomaisia tuloksia ja suuntasi hankkeen tavoitteita hieman uusiksi. Savonlinnan Seudun Matkailu Oy palkkasi saamansa avustusten turvin henkilöstöä tuomaan reittejä esille myös OutdoorActive-alustalle. Yhteistyöstä syntyivät opaskartat niin kaupunkikeskustan kävely- ja pyöräilykierroksille kuin kuudelle alueelliselle ulkoilureitistölle. Karttoja painettiin yhteensä 40 000 kappaletta. Karttojen suunnittelukustannukset kohdistuivat emohankkeelle, painatus kylttihankkeelle. Karttojen suunnittelukustannukset olivat noin 1800 €.

Pandemian laajan vaikutuksen vuoksi hankkeen toteutus hidastui ja sille haettiin jatkoaikaa helmikuun 2021 loppuun. Seurantatietojen keruu, raportointi ja kylttihankkeen maksut siirtyivät vuodelle 2021.

Koulutus ja tapahtumat

Elävä kylä – Oletko kartalla? koulutuskierron suunniteltiin toteutettavaksi maalis- huhtikuulla. Ennen kokoontumisrajoitusten voimaantuloa viidestä tapahtumasta ehdittiin järjestää vain yksi, Ahvensalmella. Punkaharjun, Savonrannan ja Kallislahden tapahtumat järjestettiin kesäkuussa. Neljään tapahtumaan osallistui yhteensä 55 kyläaktiivia. Koulutuskiertueen kumppaneina olivat Etelä-Savon liikunta, Savonlinnan hankekehitys Oy sekä järjestöalo Kolomonen.

Hankkeen alkuvuoden toimintaan kuului myös tulevan kesä toritapahtumien suunnittelua erilaisissa yhteistyökokoonpanoissa. Suunnittelua aloitettiin Avoimet kylät sekä Savonlinnan Syystulet tapahtumista.

Avoimet kylät -tapahtuma järjestettiin poikkeustilan vuoksi verkossa 13.6.2020. Savonlinnan kylät ry kuvasi videotervehdyksen, jossa kerrottiin yhdistyksen hallinnoimista hankkeista. Video on nähtävillä linkistä <https://www.youtube.com/watch?v=3ScZobIOa7E&feature=youtu.be> Syystori, osana Savonlinnan Syystulet tapahtumaa, pystyttiin toteuttamaan 4.-6.9. Hanke vastasi oman toritoiminnan lisäksi tapahtuman turvallisuudesta ja tekniikasta. Toritoiminnasta kertyi hieman alle 1500 euron tuotto.

Kesän jälkeen kokoontumisrajoitukset kiristyivät, eikä muita tapahtumia enää ollut mahdollisuutta järjestää.

Oppaat

Savonlinnan oppaat ry:n ja Savonlinnan kesäyliopiston yhteistyönä järjestämä opaskoulutus eteni valtaosin etäopiskeluna. Joukossa jatkoi myös syksyllä paikallisoppaiksi kustantamamme seitsikko. Kurssi huipentui näyttökokeisiin, joita niitäkin siirrettiin toukokuulta heinäkuulle. Näyttökokeen paikallisoppaista suoritti kuusi. Kaikki seitsemän tekivät oppaan päättötyönsä.

<u>Alue</u>	<u>Paikallisopas</u>	<u>Päättötyö</u>
<i>Kerimäki</i>	<i>Natallia Loikkanen</i>	<i>Kallunmäki</i>
<i>Kerimäki</i>	<i>Auli Halttunen</i>	<i>Kerimäen matkailuyritykset</i>
<i>Punkaharju</i>	<i>Tuula Kokkonen</i>	<i>Punkaharjun opastus</i>
<i>Savonranta</i>	<i>Minna-Liisa Riestola</i>	<i>Savonrannan perusopastus</i>
<i>Sääminki eteläinen</i>	<i>Kirsti Kurki</i>	<i>Pihlajavesi ja saaristolaiselämää</i>
<i>Sääminki pohjoinen</i>	<i>Mira Virtanen</i>	<i>Pohjoisessa Säämingissä Haukiveden rannoilla</i>
<i>Sääminki pohjoinen</i>	<i>Paula Niskanen</i>	<i>Oravi vilkkaimpina aikoinaan 1850-1950</i>

KYLILTÄ KYLTILLE

Kyliltä kylille sisarhankkeen saadessa rahoituspäätöksen 25.3.2020, oli opasteiden suunnittelu aktiivisimpien yhteistyötahojen kanssa jo pitkällä. Tässä vaiheessa opasteiden arvioitu kokonaistarve oli noin tuhat kappaletta. Pandemiarajoitusten estettyä yhdistysten tapaamisia, venyi monien tahojen suunnittelutyö pitkälle kesään ja syksyyn – jopa lokakuulle asti. Suunnittelutyöstä valtaosa toteutettiin yhteistyössä kylä- ja asukasyhdistysten kanssa.

Punkaharjun matkailu, Harjureitit ja Savonranta-Seura sekä Saimaan Metsänhoitajat (LUKE) toteuttivat itse omien opasteiden suunnittelun. Opasteiden kappalemäärä nousi lopulta yli 50 % arvioidusta. 1568 opastetta mahtui silti budjetoidun levymäärän sisään. Yksikkökoko oli paljon pienempi kuin suunniteltu. Budjetoidusta 240 m²:stä käytettiin 221,4m². Opasteiden valmistamisen kokonaiskustannus suunnittelukuluineen oli noin 22 000 €.

Opastejalkoja budjetoitiin 850 kpl. Niitä toimitettiin käyttöön 610 kpl. Alittumiseen eniten vaikuttivat kahden suurimman opastetauluja tilanneiden valinnat toteuttaa osa pystytyksistä puujaloilla vaikeiden maasto-olosuhteiden vuoksi. Opastejalkojen kokonaiskustannus oli noin 25000 €.

Kyliltä kylille hankkeen investointikuluksi kirjattiin myös opastekarttojen painatuskulut. Karttoja suunniteltiin yhteistyössä Savonlinnan Seudun Matkailu Oy:n ja Savonlinna LIVE-hankkeen kanssa. Niiden painatuksen kilpailuttaminen toteutettiin Savonlinna LIVE-hankkeen kanssa yhteistyötä tehneen Digitoimisto Digitaali Oy:n kanssa. Kilpailuttamisen ja osa karttojen suunnittelun kustannuksista kustansivat yhteistyötahot. Painatuskustannuksia syntyi hieman alle 2700 €.

Hankkeen kokonaiskustannuksiksi budjetoidusta noin 58 000 eurosta toteutui hieman alle 50 000 €. Alitus tapahtui suurimmaksi osaksi opastejalkojen määrän kautta.

Valtaosa opasteista on jo pystytetty. Aiesopimuksilla sovitun yhteistyön lisäksi ovat yhteistyötahot varmistaneet luvat maankäytöstä reittien ylläpitämiseksi ja opasteiden pystyttämiseksi. Ylläpitoaika on vähintään viisi vuotta. opasteiden pystyttäminen maastoon on tapahtunut suurelta osin talkootyönä. Lisäksi opasteita on pystytetty palkkatyönä silloin, kun kyseessä on ollut yritys tai kaupunki. Esimerkiksi Tanhuvaara Säätien opasteet pystytetään vasta ensi keväänä myöhään venyneen toimitusajankohdan ja pandemian aiheuttaman henkilöressivajeen vuoksi. Talkootyötunteja hankkeelle kertyi 985, kun omarahoituksen täyttymisen ehto oli reilut 580 tuntia. Omarahoitusosan rahallinen osuus, joka laskutettiin yhteistyökumppaneilta oli 6 970 euroa.

Ely-keskus myönsi hankkeelle jatkoaikaa helmikuun 2021 loppuun saakka. Jatkoaja perusteena oli pandemiarajoitusten vuoksi viivästynyt opastetuotanto sekä kokoontumisrajoitusten aiheuttama viive myös opasteiden pystyttämisessä.

VAKAN ALTA VALOON

Hankkeen suurin toimenpide oli eri aineistolähteiden kartoittaminen ja niiden läpikäyminen.

Esimerkiksi Vesj'kansa -hankkeen keräämiä haastatteluäänitteitä oli monia kymmeniä tunteja, jotka kuuntelemalla ja muistiinpanot tekemällä etsittiin toistuvia teemoja.

Vesj'kansan äänitteet olivat kerätty pääasiassa vuonna 2020, joten ne olivat valmiiksi digimuodossa ja hyvälaatuisia. Kerimäki-seuran äänitteet oli vanhoja radiohaastatteluita, ja erityisesti 60- ja 70-luvulla tehtyjen haastattelujen äänenlatu oli todella puuroutunutta. Jotta näistä sai selvää täytyi todella kuuntelemalla kuunnella kirjain kirjaimelta ja kirjoittaa sisältö kirjain kerrallaan ylös ja päätellä loput. 90-luvun äänitteet olivat jo huomattavasti parempi laatuja ja niistä sai helposti selvää.

Kerimäki-seuran vanhoja äänitteitä 60-luvulta aina 90-luvulle oli useita tunteja. Nämä äänitteet olivat C-kaseteilla ja magnetofoninauhoilla, joten ne täytyi ensin digitoida. Digitoidut äänitteet toimitettiin myös Kerimäki-seuralle, jotta heillä on tulevaisuudessa matala kynnyksellä käyttä, kuunnella ja esitellä seuransa historiaa koskevia äänitteitä.

Kerimäki-seuran haastatteluista useammassa oli eri vuosina haastateltu kerimäkeläistä Rauni Turtiaista. Jo edesmennyt Rauni oli kotiseututyön aktiivi, jonka arvokas elämäntyö koostuu mm. pellavatuokimuksesta ja -käsittelystä, erilaisista kirjomistekniikoista ja -töistä sekä pitsitöistä. Turtiainen voitti useita taideteollisuus- ja käsityökilpailuja, suurimpana palkintona Muotoilun valtionpalkinto 1976.

Kerimäki-seuralta saatiin myös vanhoja leikekirjoja, sekä yhdistyksen oma että Raunin henkilökohtainen leikekirja hänen käsitöitään ja kotiseututyötä käsitelleistä lehtijutuista. Hankkeen puitteissa kaikki leikekirjat skannattiin myöhempää käyttöä varten ja skannaukset toimitettiin myös Kerimäki-seuralle, jotta myös heillä on niistä varmuuskopiot.

Suuri määrä tarina-aineistoa löytyi myös Suomen Kirjallisuuden Seuran kertomusarkistoista. SKS:llä hanketyöntekijä vietti kaksi kuuden tunnin työpäivää, mutta SKS:n arkistoissa olisi ollut enemmänkin läpikäytävää Savonlinnan seudulle sijoittuvaa materiaalia. Aikataulun ja budjetin kuitenkin ollessa tiukka, pysyttiin esiselvityshankkeessa tässä kaksi yöpymistä vaatineessa SKS-käynnissä.

SKS:ltä hanketyöntekijä valokuvasi yli 600 tarinakorttia, jotka kävi sitten ajan kanssa läpi kotioloissa. Näitä tarinoita ei kuitenkaan saa sellaisenaan julkaista ilman julkaisulupaa, mutta niistä on tullut paljon inspiraatiota ja juurikin niiden kautta on esiin noussut niitä teemoja, joita muualtakin löytyi.

Erialaisten teemojen löydyttyä niitä esiteltiin hankkeen ohjausryhmälle, joka ohjasi minkäläisten teemojen kanssa lähteä jatkamaan ja etsimään lisää tietoa. Hankkeessa kärkiteemoiksi nostettiin:

- Kuikka Koponen
- Haltijat
- Pohut
- Romu-Heikki
- Rauni Turtiaisen taideteollisuusperintö

Yhteistyökumppaneita olivat mm. Suomen Kirjallisuuden Seura, Savonlinnan Seudun Kolomonen ry, Local Flavors -hanke, Kerimäki-seura ja muut kyläyhdistykset, Maakuntamuseo Riihisaari, Metsämuseo Lusto, Piällysmies-leader ja Kotiseutuliitto.

KYLÄTALOJEN AVUSTUS

Kyläläisten ja kylätoiminnan käytössä olevien kiinteistöjen avustuksista kylät ry:n hallitus teki esityksen kaupungille 26.3.2020, että lisätalousarvioon varataan rahoitus kyläläisten ja kylätoiminnan käytössä olevien yhdistysten omistamien kiinteistöjen avustamiseen 10.000€. Kumppanuuspöytien puheenjohtajat ovat esittäneet, että kumppanuuspöydän rahoista varataan 7-8000 € tarkoitukseen. Kumpaankaan esitykseen ei ole saatu myönteistä päätöstä kaupungilta.

KYLÄKAALA

Savonlinnan kylät ry suunniteli järjestävänsä Kyläkaalan Makkolan Päivölässä 8.10. 2021. Suunnitelmia muutettiin, koska koronavirusepidemia ei antanut mahdollisuutta yleisötilaisuuden järjestämiseen.

Kyläaktiivien huomioiminen eli Kyläkaala järjestettiin linja-autosemalla vain huomioitavien hja yhdistyksen hallituksen läsnäollessa. Tilaisuus striimattiin Itä-Savon kautta verkkoon. Striimauksesta vastasi Savonlinnan seudun Kolomonen ry / Timo Tahvanainen.

Huomioidut: Pertti Hätinen, Arto Pesonen, Kulennoisten nuorisoseura ry/ nuorisoseuratalo Lahtela, Raija Hirvonen, Anssi Kostianen, Nätkin kyläyhdistys ry/ Nätkin koulun vanhempainyhdistys, Putikon kyläyhdistys ry, Jukka Nokelainen

SALLI- KYLÄLUUTA

Vuonna 2018 lanseerattiin käyttöön SALLI- kyläluuta toiminnan, jolla kannustetaan kylienväkeä kyläilemään, tapa, joka on jäänyt nykyään lähes kokonaan pois.

Koronaepidemiasta johtuen tilaisuuksia ei järjestetty, eikä näin ollen luovutettu SALLI- kyläluuta millekään kyläkunnalle.

LOPUKSI

Kulunut kertomusvuosi on ollut yhdistyksessä kuten kaikkialla muuallakin koronavirusepidemian säävyttämää. Yleisötilaisuudet on jouduttu perumaan, kokouksia pidetty uusituilla aikatauluilla pienellä joukolla sekä virtuaalisella yhteydellä.

Kaikesta huolimatta yhdistyksen hanketoiminta laajentui ja tuotti Savonlinnaan omalta osaltaa elinvoimaa ja osallisuutta.

Tulevaisuuden haasteena on pystyä luomaan uskoa paikallisiin järjestöihin paikallisesta kylä- ja asukasyhdistysten yhteistyön voimasta, joka näkyy jäsenyhdistysten määrässä.

Savonlinnan kylät ry / Hallitus

